

Advies nr. 180/2019 van 29 november 2019

Betreft: Voorstel van decreet betreffende de autonome verzekering en tot wijziging van het Waals Wetboek van Sociale Actie en Gezondheid en de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap (CO-A-2019-189)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Jean-Claude MARCOURT, Voorzitter van het Waals Parlement, ontvangen op 15/10/2019;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 23/10/2019;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt op 29 november 2019 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De Voorzitter van het Waals Parlement (hierna "de aanvrager") vraagt het advies van de Autoriteit over de artikelen 23, 32 en 45 van het voorstel van decreet betreffende de autonome verzekering en tot wijziging van het Waals Wetboek van Sociale Actie en Gezondheid en de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap (hierna "het voorstel van decreet").
2. Dit voorstel van decreet heeft tot doel een autonomieverzekering in te stellen die sociale bescherming biedt aan de bevolking die gedomicilieerd is op het grondgebied dat onder de bevoegdheid van het Waals Gewest valt. Deze verzekering bestaat uit twee takken. De eerste is het verlenen van thuiszorg aan mensen met een verminderde autonomie. De tweede, door een forfaitaire autonome tegemoetkoming toe te kennen die wordt berekend op basis van de mate van autonomie van de betrokken persoon en die wordt bepaald op basis van leeftijds- en inkomenscriteria.

II. Onderzoek

a. Artikel 23 van het voorstel van decreet betreffende de procedure voor het verlenen van bijstand in het kader van de eerste tak van autonome verzekering (ontwerpartikel 43/38)

3. Artikel 23 van het voorstel van decreet voegt een artikel 43/38 in het Waalse Wetboek van Sociale actie en Gezondheid in, dat voorziet in de indiening van een beoordelingsverzoek om in aanmerking te komen voor zorgverstrekking voor thuiszorg, alsook in de beoordelingsprocedure van het recht op deze zorgverstrekking en het aantal uren dat deze kan worden toegekend.
4. Uit dit ontwerpartikel 43/38 blijkt duidelijk dat verschillende verwerkingen van gegevens met betrekking tot de gezondheid door verschillende partijen zullen worden uitgevoerd. Een door de Waalse regering erkende zorgverstrekker die gekwalificeerd is als beoordelaar, verwerkt de persoonsgegevens die nodig zijn voor de beoordeling van de mate van autonomie van personen en deelt zijn beoordeling mee aan de Waalse verzekeringsinstelling¹ van de

¹ Verantwoordelijk voor de kennisgeving aan de aangeslotene van de beslissing om de 1ste tak van autonome verzekering toe te kennen of te weigeren (art. 43/39 in ontwerp).

aangeslotene, overeenkomstig de door de regering te bepalen procedures. Deze gegevensverwerking is gebaseerd op artikel 9.2.b van de AVG (sociale zekerheid). De regelgeving die op deze verwerkingen van toepassing is, moet daarom de nodige garanties bieden voor de grondrechten en de belangen van de betrokken personen. De Autoriteit is van oordeel dat het aan de auteur van het voorstel van decreet is om dergelijke garanties vast te stellen en deze te rechtvaardigen in de toelichting bij de artikelen.

5. Het ontwerp van artikel 43/38, § 7 van het Waals Wetboek van Sociale actie en Gezondheid verplicht de Waalse verzekeringsinstellingen ertoe "*de informatie betreffende de opening van het recht en het maandelijks aantal uren bedoeld in paragraaf 6 via elektronische weg door te geven aan het Agentschap, de thuiszorgdiensten en de coördinatiecentra*"². ».
6. In de eerste plaats moet in dit ontwerpartikel 43/38, § 7, voor elk van de betrokken instanties worden vermeld voor welk concreet doel deze gegevensstromen zullen worden uitgevoerd. Zonder opheldering over dit onderwerp kan de Autoriteit de noodzaak en de legitimiteit van de beoogde gegevensstromen niet beoordelen. Bovendien moet de toelichting bij de artikelen worden aangevuld door aan te geven waarvoor deze stromen noodzakelijk zijn en enerzijds kaderen binnenin het beheer van de toekenning van tussenkomsten aan een begunstigde in het kader van de autonome verzekering (1ste tak) en anderzijds met de specifieke openbare dienstverleningsopdracht van de ontvanger waarvoor deze mededeling van persoonsgegevens wordt verstrekt.
7. Ten tweede, zoals blijkt uit de aanvullende informatie die werd verkregen bij het Waalse Parlementslicid, moeten niet alle thuiszorgdiensten deze informatie ontvangen, maar alleen de door de begunstigde gekozen hulpdienst(en). Het ontwerpartikel 43/40 van het Waalse Wetboek van Sociale actie en Gezondheid bepaalt dat de begunstigde een vrije keuze heeft uit thuiszorgdiensten waarop hij beroep kan doen. De verplichte verstrekking van gegevens, zoals momenteel voorzien in het ontwerp van artikel 43/38, lid 7, lijkt daarom disproportioneel. Hetzelfde geldt voor de coördinatiecentra voor zorgverstrekking en thuiszorg, aangezien de begunstigde niet a priori tot meerdere coördinatiecentra tegelijk moet behoren.
8. Om te voldoen aan de gebruikelijke criteria van voorspelbaarheid van de wettelijke bepalingen inzake gegevensverwerking en om te zorgen voor een goede basis voor de wettelijke verplichting om gegevens te verstrekken die artikel 43/38, lid 7, beoogt op te leggen aan de verzekeringsinstellingen, is het bovendien noodzakelijk de categorieën persoonsgegevens te

² Volgens aanvullende informatie van het Waalse Parlementslicid verwijst de auteur van het voorstel van decreet naar het coördinatiecentrum voor thuiszorg en -bijstand bedoeld in artikel 436 van het Waalse Wetboek van Sociale actie en Gezondheid. Daarom wordt aanbevolen deze volledige, laatste terminologie te gebruiken zoals gedefinieerd in dit Wetboek.

specificeren die in het kader van de tenuitvoerlegging van deze wettelijke ontwerpbe­paling moeten worden verstrekt. Daartoe zullen zij worden vastgesteld door ze voor elke ontvanger te differentiëren naar gelang hun specifieke behoeften die in verband staan met de uitoefening van de relevante openbare dienstverleningsopdracht(en) die hun door de wetgever in het kader van de autonome verzekering zijn toevertrouwd, met inachtneming van het beginsel van de minimale gegevensverwerking, dat vereist dat alleen toereikende en ter zake dienende gegevens worden verstrekt die noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor zij worden verstrekt (artikel 5.1.c van de AVG).

9. Deze ontwerpbe­paling moet ook worden aangevuld met een nadere omschrijving van de bewaartermijn waarbinnen elke ontvanger deze gegevens zal bewaren, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat deze termijn, die kan worden vastgesteld op basis van functionele criteria, niet langer is dan nodig om het operationele doeleinde waarvoor elke gegevensstroom is bedoeld, te bereiken.
10. De voorgaande opmerkingen zijn ook van toepassing op artikel 43/39, §2, lid 5 in ontwerp.

b. Artikel 32 van het voorstel van decreet betreffende de facturering en betaling van de thuiszorgverstrekking (art. 43/45 in ontwerp).

11. Het ontwerp­artikel 43/45 bepaalt, in verband met de verwerking van persoonsgegevens, dat de thuiszorgdiensten hun facturen naar de Waalse verzekeringsinstellingen van hun verzekerden sturen in elektronische vorm; dit roep bij de Autoriteit geen verdere commentaar op.

c. Procedure voor het aanvragen, beoordelen en toekennen van een autonome forfaitaire tegemoetkoming (artikelen 45 en 46 van het ontwerpdecreet) 2de tak van autonome verzekering

12. Artikel 45 van het voorstel van decreet voegt een artikel 43/53 in het Waalse Wetboek van Sociale actie en Gezondheid in om een kader te bieden voor de indiening van de aanvraag voor een autonome forfaitaire tegemoetkoming en de beoordeling ervan.
13. Artikel 43/53, § 2, in ontwerp bepaalt dat de verzekeringsinstellingen verantwoordelijk zijn voor de controle op de naleving van de voorwaarden voor de toekenning van deze tegemoetkoming (die verband houden met de woonplaats, het feit in orde te zijn met de betaling van de bijdrage, de leeftijd van de aanvrager en het inkomen van de begunstigde en de persoon met wie hij/zij een gezin vormt). Bepaald wordt dat: (vrije vertaling) "*de gegevens die nodig zijn voor de*

berekening van de inkomsten, met inbegrip van nieuwe gegevens die aanleiding kunnen geven tot een wijziging van het bedrag van de tegemoetkoming, worden verzameld bij de diensten en instellingen die daarover beschikken in elektronische vorm, onverminderd de bepalingen van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid (wet KBSZ)".

14. In de eerste plaats merkt de Autoriteit op dat het criterium voor het bepalen van de geraadpleegde diensten en instellingen moet worden herzien om te zorgen voor een correcte mate van voorspelbaarheid bij de onrechtstreekse verzameling van de inkomensgegevens die nodig zijn voor de beoordeling van het recht op de forfaitaire autonome tegemoetkoming. Volgens de verkregen aanvullende informatie zijn dit de openbare diensten en instellingen die belast zijn met de betaling van de betrokken inkomsten of de FOD Financiën. De Autoriteit beveelt aan deze laatste formulering te vermelden in plaats van het begrip "*diensten en instellingen die daarover beschikken in elektronische vorm*".
15. Aangezien de FOD Financiën in dit kader moet kunnen worden geraadpleegd, moet niet alleen artikel 15 van de KBSZ-wet, maar ook artikel 20 van de WVG in acht worden genomen (afsluiten van een protocolakkoord). Artikel 43/53, § 2, tweede alinea, moet derhalve worden aangevuld door te verwijzen naar artikel 20 van de WVG.
16. Ten slotte blijkt uit de verkregen aanvullende informatie dat de rechtstreekse verzameling van gegevens van de aangesloten leden, bedoeld in artikel 43/53, §2, lid 3, van het ontwerp, alleen betrekking heeft op gegevens betreffende de inkomsten die niet beschikbaar zijn bij de bovengenoemde overheidsdiensten en -instellingen, naast hun basisgegevens voor de identificatie. Dit moet worden gespecificeerd in het ontwerpartikel 43/53, §2, 3de lid, en er moet worden gespecificeerd dat dit alleen gegevens zijn die nodig zijn voor de beoordeling van de voorwaarden voor de toekenning van de autonome tegemoetkoming.
17. Artikel 46 van het voorgestelde decreet voegt artikel 43/54 in het Waalse Wetboek van Sociale actie en Gezondheid in, dat een kader biedt voor de kennisgeving van de beslissing van de verzekeringsinstelling om de uitkering toe te kennen of te weigeren en de beoordeling van de mate van verlies van autonomie (waarvan het bedrag van de uitkering afhangt) overlaat aan het Waalse Agentschap voor Gezondheid, Sociale bescherming, Invaliditeit en Gezin.
18. Artikel 43/54, §1, lid 2, in ontwerp bepaalt de verplichte informatie die moet worden opgenomen in de beslissing tot toekenning, herziening of weigering van de tegemoetkoming. Om ervoor te zorgen dat de betrokkenen op een correct manier geïnformeerd worden over de verwerkingen die op hun gegevens wordt uitgevoerd en dit in het licht van de geplande

indirecte verzameling van inkomensgegevens, is de Autoriteit van mening dat de details van de inkomensgegevens waarop de beslissing is gebaseerd alsook, voor elk van hen, de identificatie van de openbare dienst waarvan de inkomensgegevens zijn verkregen, moeten worden opgenomen in de lijst van verplichte informatie als bedoeld in artikel 43/54, §1, lid 2 in ontwerp (als basisgarantie voor de fundamentele rechten en belangen van de betrokken personen). Bovendien vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat de verzekeringsinstelling in de kennisgeving van de beslissing ook de informatie zal moeten vermelden die vereist is krachtens artikel 14.1 en 14.2 van de AVG.

d. Controle op de correcte toepassing van de regels voor de betaling van de tegemoetkomingen

19. Het ontwerpartikel 43/55 belast het Waals Agentschap voor Gezondheid, Sociale Bescherming, Invaliditeit en Gezin met *"toe te zien op de correcte toepassing van de regels voor de betaling van de tegemoetkomingen op basis van de activiteiten en de financiële informatie die regelmatig door de Waalse verzekeringsinstellingen wordt verstrekt »*.
20. Uit de verkregen aanvullende informatie blijkt dat de controles als bedoeld in ontwerpartikel 43/55 zullen worden uitgevoerd op basis van geanonimiseerde gegevens. De Autoriteit neemt hiervan akte. Dit moet nader worden omschreven in artikel 43/55 in ontwerp.
21. Indien dit na verificatie niet het geval blijkt te zijn, is het aan de auteur van het voorstel van decreet om de formulering van deze bepaling te herzien om een passend kader te bieden, met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel en met inachtneming van de vereiste voorspelbaarheidscriteria, in plaats van te voorzien in een systematische gegevensstroom (vaststelling van de omstandigheden waaronder de raadpleging van persoonsgegevens zal plaatsvinden, vaststelling van de geraadpleegde categorieën gegevens, vaststelling van de bevoegde diensten van het Waals Agentschap voor Gezondheid, Sociale Bescherming, Invaliditeit en Gezin die bevoegd zijn om deze verzoeken om informatie bij de Waalse verzekeringsinstellingen in te dienen, vaststelling van de bewaartermijn van de geraadpleegde gegevens).

**OM DIE REDENEN,
de Autoriteit**

Oordeelt dat het voor advies voorgelegde voorstel van decreet als volgt moet worden aangepast :

1. Aanpassing van ontwerpartikel 43/38 en 43/39 overeenkomstig de overwegingen 4 tot 10;
2. nadere omschrijving van de diensten waar onrechtstreeks inkomensgegevens zullen worden verzameld overeenkomstig overweging 15 en toevoeging van de verwijzing naar de procedure als bedoeld in artikel 20 van de WVG (zie de overweging 15 en 16)
3. Aanpassing van ontwerpartikel 43/53, §2, lid 3, overeenkomstig overweging 17;
4. toevoegen in het ontwerpartikel 43/54, §1, lid 2 van de details van de inkomensgegevens die niet bij de begunstigde zijn verzameld, als verplichte vermelding in de beslissing tot toekenning of weigering (overweging 19);
5. Verduidelijking van ontwerpartikel 43/55 overeenkomstig overwegingen 20 en 21.

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum